

Otakar Theer:

VÝPRAVY K JÁ

*Snili o rozkoši nejistoty a hry - -
O tragické žízni hledajících, honbě,
která tajemství stíhá - -
O. B.*

Nalézaje, drahý Mistře, tyto věty na jedné ze stránek Vaší poslední knihy, byl jsem tak rozechvěn a zmaten,

jakoby se přede mnou vyčaroval ztělesněný obraz mé vlastní duše. Když jsem analysoval svůj stav, ukázalo se, že mou exaltaci nezpůsobila jen vzácná krása Vaší básně; mísilo se k ní cosi intimního a palčivého, něco, co cítíme, když jiný vyřkne slova, jež se naše rty marně namáhaly, vyslovit.

A vskutku, je-li mi dovoleno mluvit o sobě, cítím, že jsem byl tím hledajícím, tím marným jezdcem, jenž pádí za tajemstvím svého vlastního nitra. Nejistota, hledání, tajemství byly pro mne zároveň rozkoší i bolestí, zklamáním a nadějí. Nejprotilehlejšími stezkami jsem šel, dychtivý uvědomit si své Já, zvědavý poznat nebezpečí pokusů a svůdný sráz psychických cest. Chtěl jsem místo mysteria nalézt jeho mechanismus; chtěl jsem rozřešit své Já; chtěl jsem je poznat, utřídit, ovládat. Neboť tajemství mé bytosti působilo mi takový děs, jaký mají někteří opilci, když cítí, že alkohol je připravil o vědomí. A já byl podobně opilý svým Podvědomím.

Šel jsem za Hlasem Sensací i za Hlasem Intelektu; a dnes zdá se mi, jakoby mne oba svedly s cesty. Snad proto stojím trochu smuten a znechucen nad svým úsilím, trochu smuten a znechucen nad svou knihou...

My ostatní bloudíme nocí, ztrácejíce silnici; zmateni a ustrašení chytáme se cizích šatů, prcháme a znovu se na-

vracíme. V paroxysmu své hrůzy nevíme, je-li sladčí doufat anebo zoufat. Jsme mdlí. - Ale v tomto ohromném toku duší beze světla a bez vůdce jsou některé velmi vzácné, jež se podobají obrazům svatých; jdou temnotou v září vlastního srdce, jež osvětluje jim cestu a činí jejich kroky bezpečnými.

Měl-li bych ukázati na některého z těchto Vidoucích, jmeno-
val bych Vás drahý Mistře.

Hlas Srdce dal Vám kritérium a jistotu, zachoval pro Vás absolutno jistých pocitů, rozložil Vaši bolest a Vaši radost, vnukl Vám milosrdenství a vzbudil Vaši pokoru - to vše, o čem my už dávno nevíme.

Hlas Srdce jest také ztrátou, kterou oplakáváme nejhořčeji. Pozbyli jsme ho, nebo nikdy nebyl náš? Vyloudil nám jej Hlas Senzací anebo Hlas Intelaktu? Dnes, v hrůze a beznadějí, vidíme, že nám zbylo jediné: bezmezná zvědavost.

Zvědavost, tento život lidí mdlých žít, zvědavost, jež nás nutí navštěvovat cizí duše a vracet se s popsáním zápisníkem, zvědavost, ta zoufala hospodyně, která ví o marnosti svého střádání - zvědavost jest jedinou naší individualitou.

Ona snad také učinila, že píšu novou předmluvu, ačkoli vím, jak přijali někteří několik řádek, jež jsem položil před svou první knihu. Anebo vznikly tyto stránky proto, poněvadž jsem nedovedl potlačit pocitu jisté soustrasti s mladými dušemi, které potřebují činit vyznání a přiznání otevřeně a upřímně? Bylo by proto, že bych si přál, aby má kniha potkala někoho z těchto mladých? Aby, neukáže-li mu nových cest, stala se aspoň rukou, rukou přátelskou, která s ním chce snášet tíseň doby a trýzeň hledání?

O. T.

Únor 1900

ŽENA

*Kdy opiju náruč svou konečně ženou
dávno a dávno již ode mne vytouženou,
ženou plnou slunce, která jest podivná síla,
jíž by se v mém srdci věčná jara rozsvítila.
Ta bytost škádlivá, drzá a nemorální,
půl zvíře a půl příroda, ostatek milování.
Osůbka bez budoucnosti, s jedinou touhou
učinit každou noc nesmírně, nesmírně dlouhou.
Osůbka s naivním srdcem, osůbka s zlatými vlasy,
osůbka šťastná a mladá, osůbka barbarské rasy,
která by pro mne vším byla, létem, když zima je kolem,
radostí v bolesti a v radosti bolem.*

ÓDA NA JARO

*Ó jara polnice se vichří triumfální,
a všichni čekají na návrat mladých ptáků,
v jichž peří budou chvět se hudby rovníkové,
a až k nám přiletí, mé všechny jarní lásky,
na smavých pobřežích prapory vyvěsíme,
a bude naše země dýchat rytmem svátků,
které jsou bělostné jako sny zasnoubených.*

*Zpívejte mi písně o vůních velikonočních!
Zpívejte mi písně o slunci a o břečťanech.
Všechno je prosté a plno upřímnosti
a myrhy prvních přání k nám spadávají s nebes;*

*my, ptáci opilí závratěmi všeho štěstí,
se v začátky dnů jarních unyle kolébáme,
neznáme vichřice ni kruté kouzelnice,
blázniví krásou nebes a symfonií moří
se v začátky dnů jarních unyle kolébáme.*

*A všechno bude světlo, co z našich očí září,
a všechno bude hudba, co v našich prsou vane.
Své štěstí vtělíme v rej oranžových vlajek,
a mladý Bůh nám řekne září myšlenek svých,
od hvězdy ke hvězdě chce bloudit naše duše,
každické říci jásot velkonočních vůní.*

VZDECH

*Kde je ten čas klasický,
kdy meč a hudba vartya zvuk měly identický,
kdy skutek tančil za touhou, kdy nebylo snů více,
kdy páry s loží rozkoše vstávaly zpívající.*

JARNÍ ROVNODENNÍ

*Vzduch je tak sladký, že by se chtělo mřítí,
vzduch je tak sladký jako čerstvé jarní kvítí,
kouzlo rovnodenní, klidné a jásající,
jde tiše kol a v duši mojí střásá
kytice stříbrných snů.*

*Jak jsme teď krásnější všichni,
jak jsme teď bělejší všichni
než za loňských dnů !*

*Ať jsou naše oči jasné jako vlna,
naše ústa světlem němě rozechvěna,
naše srdce snů a lásky plna !*

*Neb s vůní sedmikrás po lukách přicházejí
jak stíny tančice, jež květu nenakloní,
jak světice, jež září kolem sebe sejí,
ty ženy, o kterých jsme marně snili loni.*

ZTRACENÉ HORIZONTY

*Kde dříve snů mých horizont v magických barvách plál,
pod klenbou svého paláce teď hasne starý král,
jenž nemá světu víc co říci a o tom jenom sní,
kdy nad temnotou života se blankyt vyjasní.*

*A přece, dálky magické, jste světem byly mým,
v němž záblesk vašich svítání zněl trylkem svatebním,
a požár vašich večerů když v duši moji leh,
já četl smysl vesmíru ve hvězdných zrcadlech.*

*Král marnost živě v očích svých, s ní mlčky chodí jen,
u vás však hudbou tamburin počínal svítat den
a úsměv váš byl světla dech, vůní jste mluvily,
a timbry svého cimbálu jste šepem tlumily.*

*Ted' vaše kouzlo férické již ke mně nebloudí,
jen nuda hluše v paláce zní mrtvém podloubí,
a já se marně vztyčuji a marně zrak si mnu,
což zmizely jste navždy již, horizonty snů?*

SEN VEČERA

*Odtud je daleko k Městu... Večer svůj obličej modrý
noří z prohlubně lesů a stínem se v krajinu dívá.
Úsměvy v nebeských sférách za chvílku začnou již zářit,
a klekání ponese krajem modlitbu s požehnáním.*

*Odtud je daleko k Městu... Dech hutí a továren zhasl,
a zdá se, že andělé půjdou, v lilijích, po cestách lučních...*

*Ty, který s tam nechal své srdce bez víry zemřít,
sepi své ruce a šeptej, dlouho, až v hodiny noční:*

*Večere, večere sladký! Stmívání v žalmech a vůních!
Paprsky slunce mne odnes tam, kde ještě bijí
tajemstvím srdce. Kde lidé mladí a krásní
jdou mezi úrodou polí jak živé myšlenky země,
nesouce v cévách svých tepot, týž jako zvíře a půda.
Chci vidět panenské slunce, jak bloudí v blankytech slávy
a lije v těla svých dětí horečku krve a pudů.
Chci vidět, ó tragické noci, síť zhvězdění stoupat
nad chrámy trávené ohněm a národy v divokých válkách.
Večere! Zázraku barev! V slavnostní hymně tvých zvonů
dej, ať uslyším echo, echo, mytických časů!*

KRAJ. . .

*Kraj, ačkoli zněl žní, je plný hluchých tónů,
a světlá radost života zde v klasech dohořívá,
a když se ženci vracejí za podvečerních zvonů,
nikdo z nich si nápěvy lásky nezazpívá.*

*Tu jenom já marnivě poustevnu svojí krášlím
a bengály si chystám k slavnostem sladkých roků,
když hledím k zprahlým úrodám jak nákaza rzi zašlým,
sním, jak by kraj se probudil pod rytmem ženských
kroků.*

*Však zatím žádná nejde, by hudebním svým hlasem
do temnot zvolala: Osvětli lesy! Já jsem,
kterou ty očekáváš, smutný poustevníku!*

*Tvou celu proměním ti v žhavé výhně pekel
a svědomí ti vezmu, a stvořím nové Thekel -
mé polibky jsou sladčí než plody fíkovníků!*

HVĚZDA ŽIVOTA

*Sejměte teskné stíny; za nimiž usmívá
se Hvězda Života do slavných svítání,
odvlechte západy a nechte jenom plát
tu Hvězdu Života v propastech světelných.
Ať všechno zlomené se ztratí v bouři vod,
a studnice ať pění písně svatební,*

*nad nimi údolí se blesknou k nebesům
s úrodou modrých vín a žlutých melounů,
ať města vítězná na březích vztyčí se
pod zlatým ohněm střech, a jimi zástupy
ať řítí se tvým leskem halucinovány!*

To byl můj výkřik.

*A přišla hodina, jež sny mé vložila
ve zlacený svůj koš a pak je v lijácích
jak růže rozvité házela do dálek,
že celé vyšlehly v purpurech jásavých,
že v očích tisíců jich táhly odlesky,
že sady vykvetly, kam sny mé dopadly -
tu zřel jsem na tebe, ó Hvězdo Života,
a sil jsem neměl dost, bych z dálky strhl tě
a poslouchal, jak na srdci zní stříbrný tvůj hlas.
Sláb zírám jen v své poustevně na svatou dráhu tvou.*

DĚS ŠTĚSTÍ

*Když v oceán jsme vypluli - jak hejna bílých ptáků
na lodi naše v šumotu se ženská těla snesla,
cos jako děs.a naděje v tmě tančilo jich zraků,
těch zraků, které spatřeny nám vyrazilo vesla.*

*Po jejich vlasu vlajícím jsme ruce rozepiali,
zdál živý se nám v loktech a sváděl jako slova,
a jejich pleť nás pomátla, a zrak jich modrý z dále
ted', ohněm posedlý, plál do fialova..*

*Pak, zoufali, ta těla i oči gazelí
jsme jednu po druhé, v hloub, do vln házeli.*

*Teď, dobrodružné duše, jsme smutni vítězstvími
a pak, jak echo mrtvých, hlas jejich z vod se sklání,
jsme vášní zklamáni, jsme srdci nevěrnými
a se smrtí se rvát jsme z nudy odhodláni*

*Již o vulgárním štěstí jsme snít si zakázali
a víme: teskná marnost je Myšlenka i ženy.
Jen ptáme se: ten vítr k bouři snad už vál-li?
A ve své nudě bez konce chcem mrvit nadějemi.*

ZVĚDAVÁ LÁSKA

*Mým srdcem, jako na plese, šly ženy s touhou v líci.
Na jedněch šperky zářily s hrou lustrů žertující,
a jiné místo klenotů svou rozestřely kšticí.*

*Zrak jedněch vášeň sliboval, zrak druhých mrazil ledem,
rty jedněch snily o krvi, rty druhých o snu bledém,
a všechny srdce chtěly zmást svých řečí slovosledem.*

*Tu sáh jsem po nich zvědavě. Však neuspokojený
jich tělem chtěl jsem více znát než vášnivě jich steny,
a více než polibky mne svedla duše ženy.*

*Ta duše! Chtěl jsem poznat ji, ji chopit a ji spoutat
a její vůni chtěl jsem ssát jak výdech prvních poupat*

a v jejích citech chtěl jsem se jak v horkých vlnách koupat.

*Však ony zmlkly. Zívaly. Zrak na hodiny vpíaly,
kdy ukončí se rozmar můj, jak by se němě ptaly
a když jsem znovu tázal se, znuděny zavzdychaly.*

*„Což nestačí, že milujem?“ mi řekly. A když zase
jsem po jich duši vášnivě tak jako zprvu ptal se
hle! Místo odpovědi jen mi polibek svůj daly.*

MÁM CHVÍLE. . .

*Mám chvíle plné revolt, kdy legiony snů
mne vedou spoutaného, tmou nocí, do jícnu
bouřného Říma, nad nímž se chiméry
vznášejí, trilkující hymnus Kythéry.*

*Jdu tam, kde v tančírňách, ó klenby z porfyru,
se rdousí pro ženy tlupy hýřilů;
kde chrámy v reflexech lamp svých zářivých
jsou kaditelnicemi, jež k nebesům žhnou hřích.*

*Kde člověk staví huti, cirky, majáky
dle hlasu duše své; kde krásy zázraky
je ten poslední lupanar napojen,
kde bozi zemřeli a žije heros jen.*

*Kde putuje smrt v krvi každou slavností,
smrt, kterou zhrdá se ve víru radostí,*

*kde zákon lásky bývá drsně skandován
od mužů s tmavým vousem a žen kurtisán.*

*Tam, město divoké, ó semeniště vzpour,
mne žene moje krev, by v zpěvu letních Hór
kdes v parku žárlivý mne probod anonym,
a já mřel pro svůj Sen pod žhavým nebem tvým.*

METAMORFOSA

*Když kráčí kol mých oken drobná, nalíčená,
že zdá se celý svět polykat očima,
dvé jejích zřítelnic mne nese zanícena
do kraje, kde i smutek svou zvláštní vůni má.*

*To kraj je zázračný: sen stínů v dálkách pluje,
tam květy hovoří, a vody mají dech,
a vzduch, tak opojný, že k smrti vysiluje,
je jasný jako luna jatá v zrcadlech.*

*To ve dne. Večer však, na žhavých horizontech,
za prvních zhvězdění, při navracení stád,
v té chvíli mystické, již táhne smrti povzdech,
se její planoucí mi zjeví majestát.*

*A nahá, velký fantóm s prsy měděnými,
má v každém oku spících tisíc rozkoší
a láká, kouzelná, mne láká lokty svými
chtíc dusit mne a spíjet mrakem vrkočí.*

Až k ránu vše se propadá za stíny pŕlnočními.

Ó VINOBRANÍ . . .

*Ó vinobraní snů, nad nimiž listopad
se měkce usmívá skrz bronzy západu,
vy necháváte smutky tiše k nebi plát
jak žertvy oltářů v měsíční náladu.*

*Na každé cestě pak se mrtví naleznou,
již milováni byli v červencových dnech,
a Vzpomínka jde duší, s vlajkou smutečnou,
noc nese v očích svých a lunu ve vlasech.*

*Tu myslí muž na ženu s tělem těšivým,
na levandule plné lože a pokoje,
na dýmky, krb a děti, bicí orloje,*

*a žena zkřehlá, bloudíc krajem deštivým,
si kouzlí Orient a zámky prostřed skal,
kde by ji zlý a krásný pirát miloval.*

MĚSTO

Město - - !

*Se svými mladými sny jsme kráčeli k tobě
očarováni pohádkou, jež visela v zlatě tvých věží,
zpola tušíce tvou krásu, tvůj podivný život,
o němž nám vypravovaly chůvy tam daleko,
na venkově.*

*Tys nám ukázalo jednu svou tvář, tys nás nezkušené
vzalo do svých loktů a kolébalo usmívajíc.
Co's nám šeptalo za odpolední lenivých, byla
veliká lež, jež spala v tvých očích nekonečných.
Zatím co venkov se budil k bělostným ránům,
zatím co sedláci obilí silí do černé půdy,
zatím co oblohami se valila zátopa veliké lásky,
tys nám vzalo vše, cos nám mohlo vzítí,
naše prostá srdce, plná snů a krásy,
naši sílu, naši volnost, naši víru, tichou a uzdravující.*

SVOU MĚLAS VLEČKU . . .

*Svou mělas vlečku zmokřenu a tah vždy s cigaret
jsi lunou zkřehlým úsměvem divně provázela;
a tisíc žertů o lásce jsem slyšel vyprávět
tvá ústa, která k rozkoši se znovu nabízela.*

*Však duší mou jak stíny, jež cizí vítr žene,
šly v šumu těžkých šatů, mdlé, nylvé, navoněné,
šly v šumu těžkých šatů, své šije odhalené,
šly v šumu těžkých šatů kouzelné postavy žen,
zjevení němé krásy, stvořené v hrůzu a sen,
Gracie s mrtvými zraky, v nichž zápasil soumrak a den.*

NÁVRAT

*Tak hleděla jsi k západu, jakobys chtěla slunce
si k zemi znovu zavolat a neodvážila se...*

*Ted' ještě chvíli naslouchat, jak večer v stromech kvílí,
zda zcela jistě mrtvo vše, pro co jsme kdysi žili,*

*a pak se vrátit do villy, kde lampu rozžehneme
a s lampou všechny vzpomínky, ty úsměvné a sněné,*

*a zase všechno zhasneme a v smutku navečera
se zase sebe nedotknem jak předvčirem, jak včera.*

*Po celou noc pak, nadarmo, svých očí ptát se budem,
kdy naše ústa zakřičí o citu vyhynulém,*

*kdy vzkřiknou slovo znavení, znavení vším, i lží,
znavení láskou, znavení snem, znavení, choří, mdlí.*

ZKLAMÁNÍ

--- Neb já tě miloval. A za onoho rána,
*kdy zřel jsem nahost tvou, mdlou v cizím objetí,
Smrt létla kolem mne ,jak pták, ó proklínaná,
a v zpěva tázala se, chci-li zšíletí ---*

*Zapomeň, zapomeň, ó duše, žalu vzdaná,
na ženu falešnou, sen touhy zklamaný,*

*pleť, vlas i úsměvy, ta slova zbožňovaná
čím budou, dáš-li jim znít se rtů nirvány?*

*Zapomeň, zapomeň! Čas jde; pod jeho křídly
roj duší zvířených jak prach se potácí,
a rozkoš, hmota, tvar, toť hrad, kde marnost sídlí,
ty věz, že krásnější jsou v imaginaci.*

NÁPISY DUŠE **POKRYTECKÁ PANNA**

*Mám krásu z mramoru a v páru očí laních
zříš Marnost se Smrtí si dávat políbení;
jdu časy lhostejna, zda štěstí nesu v dlaních
či zda se za mnou krev na popravištích pění.*

*A pleť má, netknutá, jež měla odpoutávat
v stu tělech rozkoše, jak masky nehybná je,
sen, z lásky rovníku do mého srdce zavát,
má víčka zemdlená a v barvách spleenu hraje.*

*Neb, země ilusí! tajemství mého těla
se k slunci polednímu divně rozletěla
a zpitá jeho září teď lásku vzala mi.*

*Co zatím po horách, snem ověčena, kráčím
svým krokem hedvábným, nad tanec hadů sladčím,
sten mužů, jako psů, zní touhou skalami.*

HALUCINOVANÍ

*Na rozcestí, u božích muk, jsem Muže zpívat slyšel:
Jaký sen, oh, jaký sen
táh duší dříve nám, než byl probuzen
dotekem jejích rukou, nesmazatelným!
To byl
sen zvonů srdce své nebi zpovídajících,
sen bílých nocí, za nichž chorovody vil
jdou, ruku v ruce, šťastny, hvězdy v zornicích.*

*Až přišla ona, Květ Země; má požár v očích svých
a pudy kol ní řvou jak smečka zelotů
a všechnu naši resignaci duší umdlených
svou děsnou písni krve bouří k životu.*

*A teď je to ona, Žena a Žena,
prs nahý, v horečce tělo a nikdy neukojená,
jež našimi touhami bloudí, volá a sténá.*

*Oh, kolikrát už srdce své, útulek její, vyrvat jsme se po-
kusili!*

Však ono, v alarmu cév, dál plane a po Ženě šílí.

*Tu jedni, zoufalí, svou úzkost odvádějí
do sklepů k sudům vína, blouznit o naději.
A druzí v klášterech, kde Maria se stěn kývá,
sní o nemožné lásce za hranicemi těla.*

A přece, každodenně, za večera bys viděl

*nás, Ženou posedlé, jak příboj fantómů,
se zdviženými pěstmi, řev chrchlající z hrdel,
se řídit ulicemi, snící Sodomu.
A je to věčně Žena a Žena,
jež svýma očima hádankovitýma
náš osud vede - chtění býti dvě a dvě.
Miliony snů nás věčně žene k ní,
miliony dnů jsme od ní vzdáleni -
ó Bože věčných samot, dej Vykupitele!*

MARNÝ PRŮKOPNÍK

*Jako by v lebce mé se zahrnzdily zmije,
jež nad hlavou mi syčí mysterium nirvány,
jsou šíleny mé smysly peklem harmonie
a chtěním po syntéze halucinovány.*

*Tak vířím stoletími: svou hořkou moudrost snáším,
prach mrtvých lebek luštím, snu hvězd se dotazuji,
své srdce pojídám a echa Příští plaším,
když umdlen jsem, svou touhu vínem podpaluji.*

*A všechno strpěl bych: by ženu unes jiný
i dítě zemřelo, mne štvali z domoviny,
jen kdyby sfingy Prostoru a Času promluvily.*

*Však ony - zaklety či samy oněměly? -
svým klidným zrakem září mi pod nebeskými čely,
až zděšen spadám v klíny žen, by zoufalství mé smyly.*

TRANSATLANTIC

*Jsem jako skleslý dobrodruh, znuďený vítězstvími,
zoufalý vlastním nitrem, mdlý milenkami svými,
mám děs před vlastní duší, vzpomínek nekropolem
kam divní hráči přicházejí šilet se svým bolem.*

*Ted' chtěl bych pouze být: obrovský Transatlantic,
jenž nese ve svém srdci národ objevitelů
k neznámým mořím a bouřím, kol světél z kastelů,
na břehy polárních a zlatých Amerik;
a vychrle tu luzu s jich láskou efemerní,
bych nové naložil a plovat podvečerní
slání, když by boky mně zlatem praskaly.*

*Tak metl bych své srdce a znova oživoval
fantómy kovkopů, bláznů a lehkých děvčat
a plul na konec světa, v tajemství, do dále.
Pak cesta poslední, kdy moje stará šije
by páteř někde zlomila na bradlech Austrálie,
za cenu věčných pekel ať takto zahynu:
by se mnou pošlo všechno, i moji cestující,
i zlato, až bych klesal v tůň staletími tlíci,
v tmě noci, v šturmu signálů, pod florem komínů.*

DODATEK

KDYŽ VEČERY DNŮ MARNÝCH...

*Když večery dnů marných zhasnou purpury,
v horizontech tehdy mdlouba jen se chví,
opilství nám vniká zvolna do duší,
vše, co nezní láskou, nám tam ohluší.
Ačkoli noc stoupá, a plno je hvězd,
milanky jdeme hledat na úpatí cest,
požehnání luny voní z těch proménád,
luny, která doufá, luny, již mám rád;
a tehdy věčný pohyb, zdá se, že cítíme
a věčný příliv žití, zdá se, že slyšíme.
Ó vzácná opilství, když v duše zefyru
zní tichá resonance hudby vesmíru!*

ZAVŘETE NAŠE DVORCE . . .

*Zavřete naše dvorce, zavřete petlicí,
a nechte nás zde žítí, ach nechte, samotné,
když bouře rozhučí se v noci nad krajem,
my budeme tady jen v svých jizbách tiše lkát.*

*Již dlouho na koních jsme v slunci nejeli,
již dlouho nikoho ,jsme v polích nezřeli,
tak slabí byli jsme, že smíchy milenek
nás večer do lesů nevyhlákal.*

*Již není o čem snít, již hvězdy nevyjdou,
a vyjdou-li, my přece nebudem jich zřít,
jen srdce zacuká, když slunce zapadne, a opět zacu-
ká při prvních zábřescích.*

LÉTO V ZLATĚ

*Mladé rusé přástevnice
zlato sypou v slunečnice,
zahrady jsou zlata plny;
mladé rusé přástevnice
pavučiny zlaté vlny
předou, předou zpívajíce.*

IMPROVISUJE . . .

*Improvisuje na téma, trochu dlouhé už: Já tě miluji,
já, Věčně Nerozhodnutý, promenuji na večer,
a hvězdy, jedna po druhé, jak na oblohu vstupují,
mi činí hlavu opilou svým leskem z nadnebes...*

*Oh, to by bylo krásné, tak kdyby ku příkladu
se mi proměnila třeba v Herodiadu,
jíž bych mučen láskou nějakou šílenou
obětoval ne Jana - ale hlavu svou.*

*Anebo, dejme tomu, že se stane z ní
malá Salambo, jež v záři měsíční
mé srdce přestaví mi ve chrám Tanitin,
kde všechno bude tajemství, sen, rytmus, vůně, stín.*

Však takto žítí evropsky zda možno, hvězdy půlnoci?
Tak počítejme alespoň, mám-li jí říci, že ji chci...
(V lásce dávám adresu nedůvěry svému srdci.)

Tož: ano ne, ano ne, ano ne,
počítám na knoflíkách svého srdce,
ano ne, ano ne, ne - -

A tak dva mladí lidé, on a ona, ve stínu alejí
se ruku v ruce večer zvolna vláčejí
a bez polibku, kouříce, jdou spolu dáleji.

NÁVŠTĚVA

Tak, jako bývá v pohádkách, mne jednou navštívila,
již nevím, v které noci, snu podivuhodná víla.

Jí z její dlaní ledových dva keře růží kvetly,
a v její očích plálo to jak nescetnými světly.

„Ty růže, ač se zdají být, ty keřem nejsou, milý,
ty“ řekla tiše „srdce jsou; jinak by nerozvíly.

Jsou touha. Rudé jsou, vždyť živím je svou krví,
a že mi krev už vyssály, mám obličej tak bledý.

Vše dala jsem, co mohla dát; však růže na mých dlaních
sní o těch, jimž jsou určeny, o krásných, vzácných
paních,

*o rukách, jež je utrhnou, o rukách císařoven,
rukách svatě tajemných, v nichž smysl hvězd je vlo-
žen.*

*Však paní nejdou... Zbývá mi: s nadějí umíratí
(mé růže chtějí růsti výš); i tu jim nutno dáti,*

*tvář zahalit a neptat se, proč touhou život zhasl,
jen zemřít..."*

*Vzdychl jsem si tu.
Ret se jí němě třásl,*

*a „tiše, tiše“, řekla mi a tiše zasténala,
a tiše šat jí zašuměl, mne tiše v náruč spjala
a tiše, tiše zmizela... ta, jež mne milovala.*

TROCHU ŽENY

*Zpěvačka kupletů zpívat už začala.
Valčíku kadence táhlé
zazněly z orchestru. Seděl jsem u vína;
na židli vedle mne náhle*

*blondýna přisedla, drobná a vonící,
k mladému člověku, smavá,
z dětských že nevyšla sukének, řekl bys,
tak zdá se nevinná, hravá.*

*Přisedla. Smála se. O žízni mluvila,
dlaň svou mu na šiji kladla,*

*koupil-li, jásala, nekoupil, plísnila,
tak buďto hořkla, bud sládlá.*

*Ve chvíli stůl náš byl pokrytý láhvemi.
(Rýnské dvě, vermut, a chablis.)
Lízla jen od každé, novou však mámila,
nový druh před ni zas kladli.*

*Mate ho smíchem svým, měnnou hrou úsměvů,
nervosou dlaní svých malých,
šelmovským gestem, jímž ke rtům mu podává
tokajským rudnoucí kalich.*

*Prsteny s prstů mu pomalu vysvléká,
na své si palce je dává,
tak zcela bez citu, jako když kuchařka
kuře oškubává.*

*Zdvihli se konečně... Sukénku nadzvedla,
v úsměvu zoubky jí bleskly.
Šla jako královna; zář lamp jí padala v její vlas dětský
a lesklý - - -*

*A já, mysle na knihy ty počestné,
v kterých každá láska končí oltářem,
v kterých obraz ženy aureolou dobra
jako svatý při procesí bývá ozářen,*

*řekl jsem k nim: množte se dál, idylické zjevy těšivé,
v hezkých vazbách pro měšťáky poctivé,
knihy krotké!... Ale lidé žili, žijí, budou žít v Ninive...*

V TOM ŠERU POCHMURNÉM...

*V tom šeru pochmurném paláce Renesance
mdlá rozkoší a vábná hříchem krásy
v žár bílý touhu srdcí rozžehla jsi,
o Gíso, kněžko opojného tance.*

*Jak tygřici se boky tvoje chvějí smyslnou vlnou, která
krev chce mítí.*

*Hlas jak zpěv houslí. Ten, kdo jím se vznítí;
buď láskou zmírá nebo beznadějí.*

*Tvým polibkem-li Ezzův duch se ztemní,
ký div, neb rty tvé jsou jak výheň žhavé,
ty kostmi prolnou, mozek spálí hravě,
ty cestou šílenství vést znají v opojení.*

TAK DROBNÁ . . .

*Tak drobná, jímavá v své radosti i žalu!
Tak přítulná svých chorých očí leskem!
Tak tklivá v smíchu. Rozmilá svým steskem!
Tak čista ve všem okolním tom kalu!*

*Tak malou Hedviku's tak živě zkouznila mi,
že maně v ní na Isu zapomínám.
Za ruku chci Tě vzít (již často líbám)
a jako malé děcko uspat pohádkami.*

JE SMUTNÉ DOPOLEDNE

*Je smutné dopoledne; den bez slunce a tmavý.
Je jedenáctého. To datum, bože, praví
mi řeči vzpomínek: „ Je měsíc tomu celý,
co duši poprvé jejími pod pocely
bys málem vydechl. „ Ó ano, měsíc lásky
tak krásné, že bych znovu zaň život dal do sázky,
Tvých měsíc úsměvů! Ty dny Tvé přítomnosti!
Ten měsíc něhy Tvé! Ó nikdy „dosti“
mně nebude lze říci tvým nyvym políbením,
těm sladkým dotekům, těm žhavým zanícením.
Tak dlouho mít tě rád a nikdy neosmělit
se doufat v lásku Tvou. Pak, jednou nocí, vtělit
sen v skutečnost, čím práh jsem, mít náhle vyplněno!
To v šílenství mé srdce uvrhlo, ó ženo!
Ó milenko! Ó sestro! Ó má přítelkyně!
(Neb vše, čím žena mohla promluvit kdy ve mně,
tvým jménem svedeno je v blahou resonanci.)
Jak říci štěstí své? Distichem nebo stancí?
Mám alexandrin vzít či blankvers? Trochej pouhý?
Daktyl, řeč rozkoše? Jamb k vyjádření touhy?
Kdo ví? Však nejlepším mně zdá se rytmem býti
ten, kterým srdce naše bijí, žijí, cítí,
když v žáru lásky k sobě jsme se přiblížili...
Teď s bohem. Ale ne. Mně dopřej ještě chvíli,
bych s horoucností, něhou, vášnivě a prudce
ty královské moh' zlíbat drobné drahé ruce,
jež nejdražším jsou pro mne šperkem v celém světě.*

JEL SMUTNOU KRAJINOU

*Jel smutnou krajinou pod stromy uvadlými,
pod stromy uvadlými zvolna jel,
kůň k předu kráčel smutně kroky mdlými,
a z tyčí telegrafních podzimní zpěv zněl.*

*Jel smutnou krajinou. Vše žití zradilo ho,
zní havranů to hejno "hoho, hoho".
Jel zvolna. Poprvé jel bez své milenky.*

*Tak sladce mřelo by se. Podzim svity mdlými
by mrtvé tělo zhalil ve svůj šlář.
To tělo zryté zobci klovatými
by poli padlo sladce jako na polštář*

Jel smutnou krajinou pod stromy uvadlými.

LISTY Z DENÍKU

I

*V tu noc můj spánek s bdělím střídal se
jak v bouři temno s blesů zásvitem,
já ve snu Tebe zřel a vzbudiv se,
jsem s hrůzou cítil, že mi unikáš.
Tu každá z maličkostí toho večera,
jenž právě minul, hřebem ohnivým
v mé nitro bila.*

Znova viděl jsem
hned toho muže, toužný, vášnivý
a jasný štěstím, které z očí mých
mu v ústrety vstříc slibně kývalo;
i neklidný Tvůj postoj v síni divadla,
šat nový, vzatý jemu na počest,
tvář od mne odvrácenou, dychtivě
tím směrem hledící, jímž přijít měl,
a chvatný ruky stisk, když shlédla s jej;
pak na ulici v hloučku známých svých
já sám jel kolem tebe nespátřen -
zas v jeho blízkosti jsi kráčela,
plášť nový majíc, jež jsem poprvé
zřel na tobě.

V tu chvíli Vzpomínka,
do pelu růží štětec smáčejeíc,
mě malovala sladce tah co tah,
jak z divadla jsme vracívali se;
Hle! Řeka spala v záři měsíční,
stín domů na protějším nábřeží
byl osvětleným oknem tu či tam
jen skrovně osvícen. A tichem tím
jez hlučel toliko, a krok náš ozýval se.
Jak šťastni byli jsme! Vzdech, úsměv nám
za tisíc vydal slov, stisk loktů byl
nám řečí výmluvnou...

A zatím, co to vše
jsem znovu prožíval, tu jako had
když každým nervem jel. Já letní
kraj jem viděl, lesní houšť, již místy jen

oblohy modrý přisvit proniká,
dvě postavy, tož ty a vedle on,
a ve vzduchu tom vonném srpnovém,
kdy srdce jako skřivan z prsou nám
by v opojení chtělo vzletět výš,
vy klesáte si v prvé objetí.
V té chvíli, bych Tvou se každým nervem svým
byl pomodlil...
Proč, vzkřik jsem k Osudu,
proč raděj mrtvou nedáš mi ji v klín?
Ret chladný je?...

II

Kdos řekl mi, že chodím jako v snách
a na chorobu hádal, radil mi,
bych k lékaři šel. Pravdy polovic
se bloud ten dopátral: že jako v snách
kol chodím, pravda je; však žádný medikus
lék nepřdepíše mi, jenž užíván,
mně zdraví vrátil by. Sám, v nitru svém,
chorobu musím buďto překonat,
či na ni zemřít - není vyhnutí.
O, Hamlete ty věru moderní,
jenž dumáš, ne jak zabít otčíma,
však vlastní lásku svou...

KVĚTNOVÝ POZDRAV

*Vůně, barvy, slunce šípy
sleťte na rozkvetlou zem!
Včely kolem květů lípy,
lásky, srdce kol, jež kypí,
obletuje v tanci svém!*

*Kštice vlaje! Zraky žhněte!
Na rtu nechať ulpí ret!
Z rána dnes jsme za knížete
Jaro, šťastné, pacholeté
nastolili na trůn let*

*„Hle, již k jde nám v říze květné,
co mu dáme, milá má? -
„Na nás zrak až jeho slétne,
věneček mu hodím, věř mně,
věneček můj za nás dva!...“*

Ó LÁSKO

*Ó Lásko, po níž nyně vrou
přesladcí básníci,
mně zločinnou a krutou hrou
jsi byla, vraždící
jsi rukou sáhla do mých tuch,
krev na prstech ti znát,*

*když vzhůru vznesl se můj duch
vždy srazil mne tvůj spár - - -*

ROZCHOD

*Šly s nvyým úsměvem žalující,
šly v řízách stříbrných, šly tiše při měsíci,
na rukou démant plál a slza v bledé líci.*

*Kdos mluvil o lásce, muk, snů a touhy plné,
hlas jeho zněl jak ten, jenž pláče, sténá, klné,
a tiše snášel v svit se řeky stříbrovné.*

*Však ony, aniž víc se nazpět ohlédnuly,
dál byly krok co krok, čís odváděny vůlí,
jen vanem zřejmy rouch, jež v náhlém větru duly.*